

หัวใจของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

2 ภารกิจ

8 หลักการ

3 ปฏิรูป

TRANSFORMATION CODE to THAILAND 4.0

2 ภารกิจ

เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21

นำองค์ความรู้และนวัตกรรม
ไปพัฒนาประเทศ

TRANSFORMATION CODE to THAILAND 4.0

8

หลักการ

Transformation

โครงสร้าง กฎระเบียบ
ระบบงบประมาณ

Foundation of the Future

- Future Setting
- Game Changing
- Innovative Capacity Building

Leading through Strategic Funding

ชี้นำทิศทางด้วยทุนวิจัยที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์
และนโยบาย

Empowering

เสริมพลัง และยกระดับ ความสามารถและศักยภาพ
การวิจัย เพื่อสร้างนวัตกรรมของภาครัฐ เอกชน และ
ชุมชน และสร้างองค์ความรู้ของทุกกระทรวงไปพร้อมกัน

Autonomy with Accountability

มีความเป็นอิสระบนพื้นฐานของภารกิจที่รับผิดชอบ
บนเจตน์และตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน

Modern Management Agencies

มีการบริหารจัดการสมัยใหม่ ในลักษณะ Quasi-
Government Agencies

Flow and Collaborative Networks

มีการเคลื่อนไหวของบุคลากรได้อย่างคล่องตัว
สร้างวัฒนธรรมที่เปิดรับความคิดเห็น และการร่วมมือกัน
มีโครงข่ายที่เชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงาน

Policy and Process Innovations

3 ปฏิรูป

Administrative Reform

Regulatory Reform

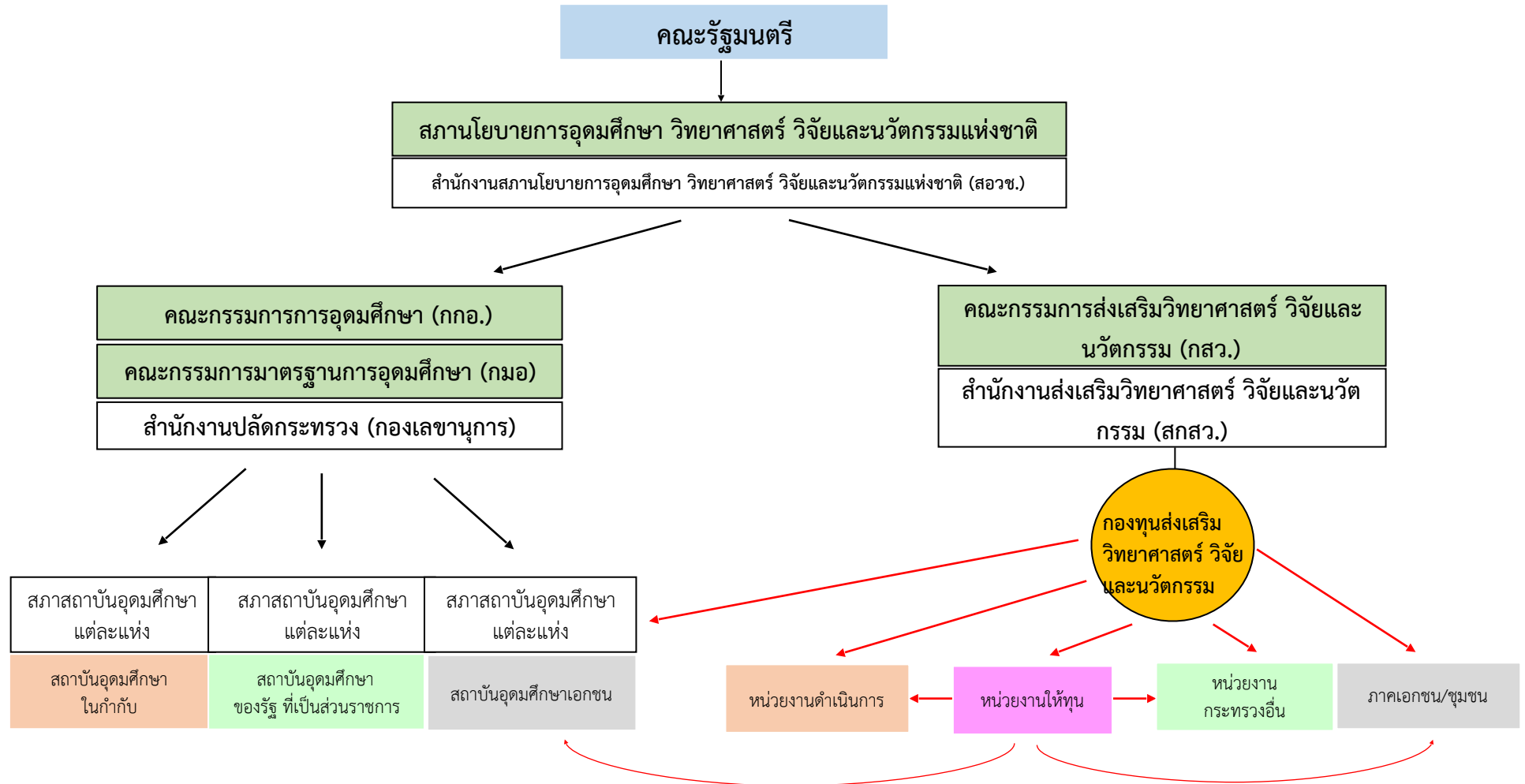
Budgeting Reform

TRANSFORMATION CODE to THAILAND 4.0

หลักการในการปฏิรูป 3 เรื่อง ประกอบด้วย

- 1. การปฏิรูปการบริหารภาครัฐ** จัดให้มีองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนงานการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีกลไกให้เกิดบูรณาการการทำงานในด้านวิจัยและนวัตกรรมร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรได้อย่างคล่องตัว
- 2. การปฏิรูปกฎระเบียบ** เพื่อขับเคลื่อนให้งานวิจัยถูกนำไปใช้ประโยชน์ต่อทั้งเศรษฐกิจ สังคม และชุมชน
- 3. ปฏิรูประบบงบประมาณ** ให้มีประสิทธิภาพผ่านกองทุนโดยจัดสรรงบประมาณในลักษณะ Block Grant ตอบโจทย์ที่สำคัญและสามารถทำการวิจัยได้อย่างต่อเนื่อง (Multi-year)

ระบบนโยบายด้านการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

→ นโยบาย
 → งบประมาณ

ประเด็นการปฏิรูปเชิงทิศทาง: การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางการศึกษา เพื่อรองรับพลวัตโลกในศตวรรษที่ 21

- เน้นการพัฒนาหลักสูตร/ ยึดตัวผู้สอนเป็นสำคัญ (Supply Side)
- เน้นการเรียนรู้ให้ครบตามหลักสูตร/การเรียนรู้ตามภาคบังคับ (Mass Education)
- Cognitive-Based Learning
- การเรียนรู้ในห้องเรียน/ในโรงเรียน/ในระบบ
- เน้นช่วงอายุ 18-22
- เน้นหลักสูตรที่มีประกาศนียบัตร/ปริญญา

- เน้นการพัฒนาอาชีพ/ ยึดตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ (Demand Side)
- เน้นเติมเต็มในสิ่งที่ขาด (ความรู้และทักษะที่จำเป็น) / การเรียนเพื่อตอบโจทย์เฉพาะบุคคล (Personalized Education)
- Experience-Based Learning
- การเรียนรู้นอกห้องเรียน/นอกโรงเรียน/นอกระบบ
- เน้นทุกช่วงอายุ (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การ reskill, upskill, multiskill แรงงานปัจจุบัน การ recycle คนเกษียณอายุ)
- เน้นหลักสูตรที่ไม่มีประกาศนียบัตร/ปริญญา

ประเด็นการปฏิรูปเชิงทิศทาง: 4 กับดักมหาวิทยาลัยไทย (University Myopia)

กับดัก	ประเด็น	แนวทางแก้ไข
1. Comfort Zone Trap	<ul style="list-style-type: none"> มหาวิทยาลัยไทย overprotected ไม่ต้องรับผิดชอบต่อคุณภาพของบัณฑิต ไม่ต้องเผชิญกับภาระการปิดตัวหรือล้มละลาย 	<ul style="list-style-type: none"> สร้าง Contestable Market ใช้ Performance-based Budgeting/ Incentive
2. Commoditization Trap	<ul style="list-style-type: none"> ทุกมหาวิทยาลัยอยากขยายเป็น Comprehensive U. ไม่มีจุดเด่น ไม่สร้างความแตกต่าง (Difference) 	<ul style="list-style-type: none"> มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมี Mission และชุด KPI ที่ต่างกัน
3. Mismatch Trap	<ul style="list-style-type: none"> ค่านิยมผิดๆ ของคนในสังคมที่ต้องการใบปริญญามากกว่าการนำความรู้ไปใช้งาน (Form over Substance) การผลิตบัณฑิตเพื่อเอาใจตลาด มุ่งหารายได้จึงเน้นงานสอนมากกว่างานวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> National Brain Power Planning Matching Talent Demand & Supply
4. Irrelevance Trap	<ul style="list-style-type: none"> เข้าสู่ Ageing มีคนเรียนลดลง เกิด Oversupply (ไม่คิดปรับตัว) ผลิตบัณฑิตไม่ได้คุณภาพ/ไม่ตอบโจทย์การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 (ไม่คิดปรับเปลี่ยน) 	<p>ต้องทำ Strategic Transformation มหาวิทยาลัยครั้งใหญ่</p>

ประเด็นสำคัญอื่นๆ

- การพัฒนาศักยภาพด้านการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Capabilities) ของผู้เรียนและสถาบันอุดมศึกษา (Entrepreneurial University)
- การผลิตและพัฒนานักวิจัยและนวัตกรคุณภาพสูงเพื่อเป็นกำลังสำคัญในระบบวิจัยและนวัตกรรม และมีเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพที่ชัดเจน
- บทบาทของอุดมศึกษาใน STEM Education
- ธรรมชาติของมหาวิทยาลัย
- ความตระหนักในการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
- การสร้างสังคมนักคิด ผู้รู้ และเป็น reservoir of knowledge ให้ประเทศ

ประเด็นการปฏิรูปเชิงระบบที่สำคัญในระยะเริ่มต้น

1) การบริหารจัดการและงบประมาณ

- การกำหนดประเภทของสถาบันการศึกษา (พ.ร.บ. การอุดมศึกษา มาตรา 24)
- งบประมาณด้านอุดมศึกษา ได้แก่ การกำหนดงบประมาณเพิ่มเติมและการสนับสนุนพิเศษอื่นให้แก่สถาบันการตามการจัดแบ่งประเภทของสถาบันอุดมศึกษา (พ.ร.บ. การอุดมศึกษา มาตรา 46)
- การออกแบบองค์กร การปฏิรูปองค์กร การบูรณาการการทำงาน การพัฒนางานจากฐานงานเดิมที่มีอยู่

2) มาตรฐานและคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา

- การกำหนดกรอบมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีความยืดหยุ่นและรองรับการพัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัย (พ.ร.บ. การอุดมศึกษา มาตรา 53-56)
- การประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาภายนอก สามารถทำได้โดยหน่วยงานต่างประเทศ ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง (พ.ร.บ. การอุดมศึกษา มาตรา 64-66)

3) ระบบการเชื่อมโยงข้อมูล (พ.ร.บ. ส่งเสริม ววน. มาตรา 22-27 และ พ.ร.บ. การอุดมศึกษา มาตรา 42-44)

- การกำหนดประเภทข้อมูลที่มีความจำเป็นต้องใช้
- การกำหนดแนวทางการเชื่อมโยงข้อมูล

4) การติดตามประเมินผล

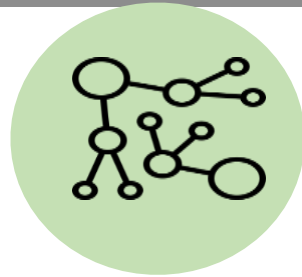
- การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของหน่วยงานโดยอ้างอิงการจัดแบ่งประเภทของสถาบันอุดมศึกษา (พ.ร.บ. ส่งเสริม ววน. มาตรา และ พ.ร.บ. การ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี : ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา

8. การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และ SMEs

- พัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการ ให้กับเยาวชนให้มีทักษะประกอบธุรกิจ
- สร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการทั้งในและระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ พัฒนาระบบและศูนย์บ่มเพาะ ผู้ประกอบการแบบครบวงจร

9. เขตเศรษฐกิจพิเศษ

- พื้นที่ EEC - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับทำวิจัย ต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้บริการวิเคราะห์ทดสอบ
- ระเบียง ศก.ภาคใต้ - ยกระดับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางพัฒนาและเรียนรู้ด้าน วทน. ปาล์ม ยางพารา การอนุรักษ์ ทรัพยากรทางทะเล ป่าไม้และป่าชายเลน
- เขต ศก.พิเศษชายแดน - ใช้ประโยชน์และพัฒนาศูนย์การศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่

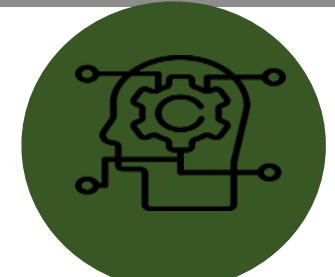
11. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

- สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ พัฒนาทักษะชีวิต การทำงาน และการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ
- พัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะของคนช่วงวัยทำงานให้มีคุณภาพมาตรฐาน
- เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงาน และพัฒนาทักษะแรงงานฝีมือให้เป็น

12. การพัฒนาการเรียนรู้

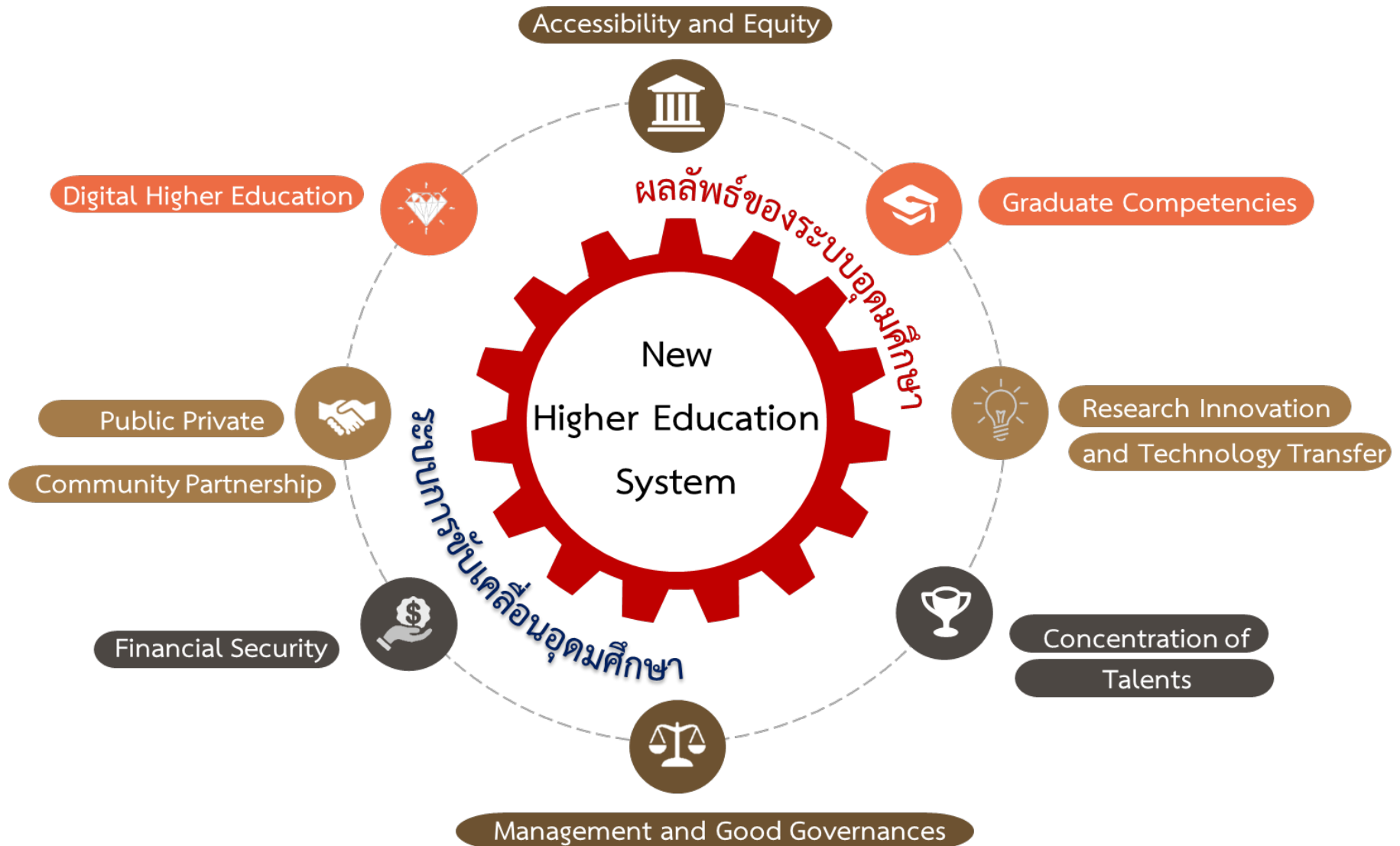
- ปรับเปลี่ยนและพัฒนาระบบการเรียนรู้ ผ่านการใช้เทคโนโลยี เน้นการลงมือปฏิบัติ และการนำองค์ความรู้ไปสร้างรายได้
- ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครู คัดสรรผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครู
- ส่งเสริมระบบการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา
- ส่งเสริมความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพ

23. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

- ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้ นวัตกรรมในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการเป้าหมาย และแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ
- เน้นประเด็นวิจัยด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟู biodiversity ทางบก น้ำและทะเล climate change การจัดการสิ่งแวดล้อม น้ำ และพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- เพิ่มจำนวนและคุณภาพบุคลากรวิจัยและนวัตกรรม

แผนเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Changes)

แผนเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Changes)

(1) โอกาสการเข้าถึงอุดมศึกษาและความเป็นธรรม (Higher Education Access and Equity)	กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนา (Development Education) กลยุทธ์ที่ 2 การปรับระบบการศึกษาเพื่อรองรับผู้เรียนนอกวัยเรียน (Non-Aged Group) กลยุทธ์ที่ 3 การจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงวัย กลยุทธ์ที่ 4 การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)
(2) สมรรถนะของบัณฑิต (Graduate Competencies)	กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงระบบการกำกับคุณภาพและมาตรฐานหลักสูตร กลยุทธ์ที่ 2 วางแผนการผลิตบัณฑิตกำลังคนทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้สอดคล้องตามศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษา และตอบสนองความต้องการเพื่อการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ที่ 3 การเรียนรู้เชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning) กลยุทธ์ที่ 4 การยึดหลักการทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligence Theory) กลยุทธ์ที่ 5 การบูรณาการสร้างศาสตร์ใหม่ กลยุทธ์ที่ 6 การปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ในระบบศึกษา

แผนเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Changes)

(3) การวิจัย นวัตกรรมและการถ่ายทอดเทคโนโลยี (Research Innovation and Technology Transfer)	<p>กลยุทธ์ที่ 1 กำหนดจุดเน้นและเป้าหมายของเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของสถาบันอุดมศึกษาให้ชัดเจนและสอดคล้องกับโมเดลประเทศไทย 4.0</p> <p>กลยุทธ์ที่ 2 สร้างรูปแบบความร่วมมือเพื่อการวิจัย นวัตกรรม และการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3 ระดมทรัพยากรและความเชี่ยวชาญต่างประเทศ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาวิธีการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัย นวัตกรรม และการถ่ายทอดเทคโนโลยี</p> <p>กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนานักวิชาการ นักวิจัยระดับมัธยมนำมาสนับสนุนให้สามารถตอบสนองความต้องการในปัจจุบันและอนาคต</p>
(4) การสร้างเสริมบุคลากรคุณภาพสูง (Concentration of Talent)	<p>กลยุทธ์ที่ 1 กำหนดจุดเน้นเพื่อการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาที่หลากหลายให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ กลยุทธ์นี้เรียกว่า University Re-positioning Framework</p> <p>กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนกรอบการบริหารงานบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเส้นทางอาชีพที่หลากหลายในระบบอุดมศึกษา</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาสู่ระดับโลก (World Class University)</p> <p>กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการส่งเสริมและเชิดชูเกียรติบุคลากรคุณภาพสูงในระดับสากล</p>

แผนเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Changes)

<p>(5) การบริหารและธรรมาภิบาล (Management and Good Governance)</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาศมรรถนะสถาบันอุดมศึกษาและผู้บริหาร กลยุทธ์ที่ 2 ปรับโครงสร้างธรรมาภิบาลในระบบอุดมศึกษา กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนากลไกการส่งเสริมธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา กลยุทธ์ที่ 4 การประเมินสถาบันอุดมศึกษาเชิงธรรมาภิบาล</p>
<p>(6) ความมั่นคงทางการเงินในระบบอุดมศึกษา (Financial Security)</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 1 การปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 การปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณเพื่อการอุดมศึกษา กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมความหลากหลายของแหล่งรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา</p>
<p>(7) ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน (Public Private Community Partnership)</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 1 สร้างภาคีทั้งทางการภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน กลยุทธ์ที่ 2 ปรับกลไกการจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถปรับพันธกิจที่ตอบสนองความต้องการและสามารถทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างจุดเน้นเฉพาะทางของสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่แตกต่างกัน</p>
<p>(8) อุดมศึกษาดิจิทัล (Digital Higher Education)</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาใหม่อันเป็นการส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีโอกาสปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิวัฒนาการของเทคโนโลยีดิจิทัล กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ รัฐส่งเสริมให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง พัฒนาองค์ความรู้การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ปฏิรูปการเรียนการสอน กลยุทธ์ที่ 3 โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลเพื่อการอุดมศึกษาและวิจัย</p>

กรอบยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาระบบอุดมศึกษา

กรอบยุทธศาสตร์

(1) ผลิตกำลังคน**คุณภาพสูง**ตอบสนอง**ภาคการผลิต ภาคบริการ** เพื่อรองรับ Thailand 4.0 (Manpower Development)

(2) ยกระดับวิจัยและนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษา และสร้าง Ecosystem การวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ (Research & Innovation)

(3) การยกระดับการบริหารจัดการระบบอุดมศึกษา**และสถาบันอุดมศึกษา** ด้วย Big Data ในการตัดสินใจ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาองค์กร โดยมุ่งเน้นการยกระดับสมรรถนะของบุคลากรสำหรับการทำภารกิจและสมรรถนะการบริหารจัดการ ให้เพิ่มพูนประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ มีธรรมาภิบาล เป็นไปตามแนวทางสากลและสอดคล้องกับแผนพัฒนา
รัฐบาลดิจิทัล

(6)

โครงการนโยบาย ยุทธศาสตร์อุดมศึกษา (เพื่อการระดมความคิดเห็น)

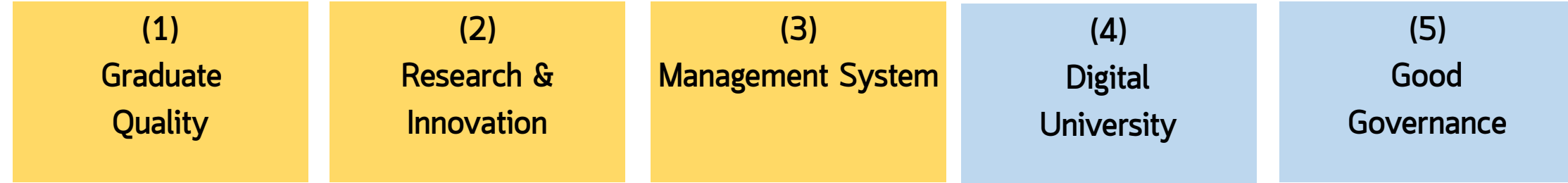
ยุทธศาสตร์
ระดับบน

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ

เป้าหมาย

ยุทธศาสตร์

ประเด็นสำคัญ
(สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย)

• ยกระดับมาตรฐานการอุดมศึกษา • ปรับ/สร้างหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นและบูรณาการข้ามศาสตร์ • Sandbox การศึกษา • ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (Work-Integrated Learning)	• สนับสนุนด้านการเงินเพื่อการประกอบธุรกิจใหม่ • ร่วมวิจัยกับผู้ประกอบการ • บูรณาการการดำเนินงานวิจัยและนวัตกรรมกับสถาบันวิจัยของรัฐ • นำผลงานวิจัยเพื่อสร้างผู้ประกอบการใหม่ • พลิกกำลังคนวิจัยและนวัตกรรม	• ปรับรูปแบบปริมาณอุดมศึกษา • พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและกำกับดูแลอุดมศึกษา • พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา • ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการสถาบัน • วางแผนการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการประเทศ	• พัฒนาระบบสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน	• จัดประเภทสถาบันอุดมศึกษา • Public Private and Community Partnership • การเปิดเผยข้อมูลสถาบันอุดมศึกษา

**Internationalization